

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN STELSELONDERZOEK 2013-2014

Basisschool De Boomgaard

Plaats : Dieren
BRIN nummer : 11FC|C1
Onderzoeksnummer : 276003
Datum onderzoek : 2 juni 2014
Datum vaststelling : 1 oktober 2014

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	CONCLUSIE	12
	BIJLAGE 1 OORDELEN	13

1 INLEIDING

Op 2 juni 2014 heeft de inspectie Basisschool De Boomgaard bezocht in het kader van een landelijk stelselonderzoek naar de staat van het primair onderwijs in Nederland. Het doel van dit onderzoek is het verzamelen van informatie over een aantal indicatoren, waarover de inspectie rapporteert in het Onderwijsverslag 2013-2014. Deze indicatoren hebben betrekking op de opbrengsten, het onderwijsleerproces, de zorg en begeleiding en de kwaliteitszorg. Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven is tevens standaard gecontroleerd of de school voldoet aan bepaalde wettelijke voorschriften, waaronder de onderwijstijd.

Bijlage 1 bij dit rapport bevat een overzicht van de indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

De bevindingen uit het stelselonderzoek worden gebruikt om te bezien of het reeds aan de school toegekende basisarrangement kan worden gehandhaafd. Eventueel geconstateerde tekortkomingen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids en het schoolplan bij de inspectie.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijk verplichte onderdelen in de schoolgids en het schoolplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Onderzoek en analyse van jaardocumenten en andere documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij
 - schooldocumenten, handelingsplannen en groepsplannen zijn bestudeerd;
 - in een aantal groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde. Deze lesbezoeken vonden plaats in de groepen 1 en 2, 3, 4, 6, 5/ 6, 7/ 8.
 - gesprekken met de directie, de intern begeleiders en met leraren zijn gevoerd;
 - een eindgesprek met de directie en een vertegenwoordiging van het bestuur, na afloop van het schoolbezoek is gevoerd.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2012 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 van dit rapport beschrijft de inspectie de bevindingen die uit haar onderzoek op Basisschool De Boomgaard naar voren zijn gekomen. Bij de geconstateerde verbeterpunten is tevens een onderbouwing opgenomen. In hoofdstuk 3 volgt de conclusie. Bijlage 1 van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover. **<In bijlage 2 is de zienswijze van het bestuur opgenomen>.**

2 BEVINDINGEN

Algemeen beeld

Uit het overzicht in bijlage 1 valt op te maken dat op Basisschool De Boomgaard de kwaliteit van het onderwijs op de meeste onderzochte indicatoren op orde is. Voor één indicator op het aspect begeleiding is het oordeel goed van toepassing. Daarnaast behoeven 2 indicatoren van de aspecten zorg en afstemming verbetering.

Basisschool De Boomgaard biedt onderwijs aan in twee lokaties die in verschillende wijken van Dieren staan. Op beide lokaties wordt onderwijs vanaf groep 1 tot en met groep 8 verzorgd. Hoewel de school te maken heeft met een teruglopend leerlingenaantal in de bovenbouw, groeit de onderbouw door een forse instroom in de kleutergroepen. Over enkele jaren zal deze groei stabiliseren. Het onderwijskundig leiderschap van de school ligt bij de directeur die voor beide lokaties één lijn in de onderwijsontwikkeling heeft uitgezet. De teams van beide lokaties werken gemotiveerd en gezamenlijk aan de ontwikkeling van hun onderwijs. De leraren geven aan dat zij er trots op zijn dat de leerlingen elke dag met plezier naar school komen. De school biedt een duidelijke structuur en regels in combinatie met de interesse in en aandacht voor de leerlingen. Hierdoor heerst op beide lokaties een sfeer waarin leerlingen en leraren zich prettig voelen. Beide teams geven daarnaast aan dat zij ook trots zijn op de onderlinge samenwerking in het team en met de directeur. Hieronder volgt een toelichting op de oordelen. De oordelen op het aspect opbrengsten zijn voor wat betreft de indicatoren 1.1 en 1.2 voor de lokaties afzonderlijk weergegeven en beoordeelt. Voor wat betreft de overige indicatoren op dit aspect en de andere aspecten is dit niet het geval. De school laat een consistent beeld zien voor wat betreft de beide lokaties.

Opbrengsten

De school verantwoordt de resultaten van de leerlingen aan het einde van de schoolperiode met een genormeerde eindtoets. De school brengt voor beide lokaties de eindresultaten apart in beeld. Lokatie Noordoost realiseert in de schooljaren 2012

en 2014 resultaten die boven de ondergrenzen van de inspectie liggen. In 2013 is dit niet het geval en liggen de resultaten eronder. Lokatie Zuid realiseert in alle drie de betreffende schooljaren resultaten die boven de ondergrenzen liggen. Hiermee is het oordeel voldoende van toepassing op de eindopbrengsten van beide lokaties.

De inspectie betreft voor het oordeel op de tussentijdse opbrengsten de resultaten van de leerlingen op de meest recente toetsen voor technisch lezen in

groep 3 en 4, begrijpend lezen in groep 6 en rekenen en wiskunde in groep 4 en 6. De inspectie betreft, vanwege de kleine aantallen leerlingen in sommige groepen, ook de resultaten van de groepen 5 en 7 voor begrijpend lezen en rekenen/wiskunde bij haar oordeel. De tussentijdse opbrengsten worden eveneens apart beoordeeld. Voor de lokatie Noordoost geldt dat behalve de resultaten voor begrijpend lezen in groep 7, de resultaten boven de ondergrenzen liggen. De inspectie beoordeelt de tussentijdse resultaten van de leerlingen op lokatie Zuid eveneens als voldoende. Evenwel geldt ook hier dat de resultaten voor begrijpend lezen in groep 7 onvoldoende zijn. Dit geldt ook voor de resultaten voor rekenen/ wiskunde in groep 6.

Bij het aspect opbrengsten beoordeelt de inspectie ook de doorstroom van de leerlingen gedurende de basisschoolperiode. De inspectie constateert dat deze doorstroom niet afwijkt van een gemiddeld beeld en beoordeelt daarom de betreffende indicator als voldoende. De laatste indicator die de inspectie bij dit aspect beoordeelt betreft het niveau van de sociale competenties van de leerlingen aan het eind van de basisschool. De school heeft recent een genormeerd instrument aangeschaft om de sociale competenties te volgen, maar beschikt nog over onvoldoende data op basis waarvan de inspectie een oordeel kan geven. Daarom geeft de inspectie geen oordeel voor deze indicator.

Aanbod, onderwijstijd en schoolklimaat

De inspectie beoordeelt alle indicatoren van deze aspecten als voldoende. De school gebruikt voor het onderwijs in de Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde methoden die toeleiden naar de kerndoelen primair onderwijs. Dit is ook het geval voor het onderwijs in sociale competenties. Hiervoor heeft de school recent een nieuwe methode aangeschaft. Het aanbod in de verschillende leerjaren sluiten in voldoende mate op elkaar aan. In de kleutergroepen wordt gewerkt met een beredeneerd aanbod dat gestuurd wordt door de tussendoelen en afgestemd wordt op de ontwikkeling van de leerlingen.

De school schenkt aandacht aan het bevorderen van burgerschap en sociale integratie. In grote lijnen is haar visie hierop beschreven in het schoolplan. De school kan zich hier nog wel in verbeteren door ook voor het aanbod burgerschap duidelijk te maken hoe gewerkt wordt naar het realiseren van de kerndoelen voor burgerschap.

De inspectie constateerde in haar lesbezoeken dat de leraren efficiënt gebruikt maken van de geplande onderwijstijd. Er lekt geen tijd weg door ondoelmatig klassenmanagement en de lessen beginnen op tijd.

Het schoolklimaat kenmerkt zich door respectvolle omgangsvormen. Het schoolteam en de directie zorgen ervoor dat leerlingen op een respectvolle manier met elkaar omgaan. Zij geven hierin zelf het voorbeeld. De afspraken hierover zijn vastgelegd in het veiligheidsbeleid. Periodiek wordt de

veiligheidsbeleving van personeel en leerlingen gepeild. Incidenten worden geregistreerd en geanalyseerd. De directie trekt hier conclusies uit voor de schoolontwikkeling. Zo is een studiemiddag belegd voor het omgaan met grensoverschrijdend gedrag van ouders.

Didactisch handelen en afstemming

De inspectie beoordeelt het didactisch handelen van de leraren aan de hand van drie indicatoren. Op basis van de lesobservaties oordeelt de inspectie dat het didactisch handelen in voldoende mate bijdraagt aan de kwaliteit van het onderwijs. De leraren geven een duidelijke uitleg van de leerstof. Deze uitleg is aansprekend, doelmatig en interactief. De ambitie van de school om onderwijs te geven in dialoog met de leerlingen is hierbij duidelijk zichtbaar. De leraren zorgen voor een duidelijke structuur in de lessen en het onderwijsleerproces verloopt ordelijk en rustig. Hierdoor realiseren de leraren een taakgerichte werksfeer waarin de leerlingen actief betrokken zijn bij de onderwijsactiviteiten. Op een enkele uitzondering na, letten de leerlingen tijdens de uitleg goed op en werken ze geconcentreerd tijdens het zelfstandig werken.

De kwaliteit van de afstemming op de verschillen in onderwijsbehoefte van leerlingen stelt de inspectie vast aan de hand van vier indicatoren. Drie van deze indicatoren, namelijk de afstemming van het onderwijsaanbod, de verwerking en de onderwijstijd zijn van voldoende kwaliteit. Dit geldt niet voor de afstemming van de instructie op de verschillen tussen leerlingen. Hiervoor geldt dat de school zich kan verbeteren in de geplande differentiatie van de instructie voor de leerlingen die meer uitdaging aankunnen. De afstemming van de instructie op deze leerlingen blijkt bijvoorbeeld uit het stellen van andersoortige vragen zodat deze leerlingen op hun niveau uitgedaagd worden en leren. Daar waar de inspectie voorbeelden van verlengde instructie heeft gezien, waren dit in het merendeel van de lessen eerder begeleide verwerkingslessen dan een verlengde instructie. In de groepsplannen is weliswaar aangegeven welke leerlingen voor een verlengde instructie in aanmerking komen, maar een koppeling tussen instructiebehoefte en de aard van de verlengde instructie is te weinig zichtbaar. Hierom is indicator 6.2 als onvoldoende beoordeeld.

Begeleiding

Basisschool De Boomgaard beschikt over een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkelingen van de leerlingen. De leraren in de kleutergroepen gebruiken voor het volgen van de brede ontwikkeling van de kleuters een gestandaardiseerd observatieinstrument. Op elke lokatie werkt een intern begeleider. Zij hebben ieder op dezelfde wijze periodiek overleg met de leraren. In onderling overleg wordt de toetskalender opgesteld en de uitvoering bewaakt.

De tweede indicator die de inspectie bij dit aspect beoordeelt, verdient het oordeel goed. Elke leraar analyseert voor de eigen groep de verzamelde informatie over de leerlingen. Hiervoor maken ze gebruik van de methodegebonden toetsen, de toetsen uit het leerlingvolgsysteem, diagnostische gesprekken en aanvullende toetsen. Op basis hiervan stellen ze groepsoverzichten op die per leerling zowel pedagogische als specifieke didactische noties bevatten. De leraren trekken op basis hiervan samen met het team en de intern begeleiders conclusies over het onderwijs aan de groep.

Zorg

Om een oordeel te kunnen geven over de kwaliteit van de extra zorg voor leerlingen die dit nodig hebben, beschouwt de inspectie vier indicatoren. Van deze vier indicatoren zijn er drie van voldoende niveau maar heeft één verbetering.

De inspectie vindt het oordeel voldoende van toepassing op de vroegtijdige signalering van achterblijvende ontwikkeling of specifieke problemen. Ook de extra zorg die de leraren aan deze leerlingen bieden wordt in voldoende mate planmatig uitgevoerd. In de groepsplannen staan doelen beschreven en activiteiten, ook de datum van evaluatie is aangegeven. Hoewel nog niet schoolbreed ingevoerd trof de inspectie bij de uitvoering van extra zorg in een aantal gevallen een actueel bijgehouden registratie aan over de uitvoering van de extra zorg. Ook uit de groepsadministratie zoals de dagplanning van de leraar blijkt dat de zorg daadwerkelijk wordt uitgevoerd. De evaluatie van zorg wordt eveneens structureel uitgevoerd en is van invloed op de keuze voor het vervolgtraject.

De school maakt onvoldoende gebruik van de gegevens van leerlingen. Hoewel zij die op een goede wijze registreert en analyseert is het niet zichtbaar dat deze gegevens gebruikt worden om leerlingniveau vast te stellen wat de aard van het probleem is. Deze vaststelling is nodig om bij de aard van het probleem passende interventies te bieden. In de groepsplannen is er weliswaar sprake van een clustering van leerlingen op basis van hun toetsresultaten, de individuele accenten van leerlingen ontbreken. Het ontbreken van een kwalitatieve analyse op leerlingniveau vormt een risico voor de inhoudelijke kwaliteit van uitvoering van de extra zorg.

Kwaliteitszorg

Op Basisschool De Boomgaard is sprake van een systematische benadering van kwaliteitszorg. Alle indicatoren van dit aspect zijn als voldoende beoordeeld. De school toont aan dat de verschillende indicatoren in samenhang en met voldoende kwaliteit worden uitgevoerd. Zo heeft de school in voldoende mate zicht op de kenmerken van de leerlingenpopulatie. Zij heeft hierover met de

voorliggende voorzieningen ook contact. Om zicht te hebben op de kwaliteit van het onderwijs evalueert de school regelmatig zowel de opbrengsten van de leerlingen als de processen van onderwijzen en leren.

Jaarlijks analyseert de school de eindopbrengsten van groep acht. In het voltallige lerarenteam worden de resultaten besproken en worden er conclusies uitgetrokken voor de schoolontwikkeling. De intern begeleiders bereiden dit overleg voor door het maken van een diepteanalyse van de eindtoets.

Tweejaarlijks evalueert en analyseert de school de tussentijdse resultaten. De resultaten van de toetsen van het leerlingvolgsysteem worden onder andere met behulp van trendanalyses geanalyseerd. De school trekt uit deze evaluaties conclusies voor haar schoolontwikkeling. Een voorbeeld hiervan is het vaststellen van een zorgsignaal op het gebied van begrijpend lezen in beide groepen 7. De school vertaalt het zorgsignaal vervolgens naar een verbeteractiviteit. De evaluatie van het brede onderwijsleerproces krijgt op verschillende manieren vorm. In de planning is opgenomen dat eens in de vier jaar de verschillende processen in het team geëvalueerd worden. Bij deze evaluatie zijn directie, team, ouders en leerlingen betrokken. De directeur evalueert het handelen van de leraren in de klas aan de hand van een vooraf vastgestelde kijkwijzer.

De planmatige aanpak van verbeteractiviteiten is op orde, de meerjarenplanning wordt jaarlijks uitgewerkt in een jaarplanning. Op onderdelen wordt een specifiek van aanpak opgesteld. De plannen bevatten meetbare doelen, een beschrijving van de uitvoering en een moment van evaluatie. Hiermee is de directie in staat de schoolontwikkeling aan te sturen.

In het groepshandboek staan de meeste processen beschreven en zijn afspraken en protocollen opgenomen. De directie gaat regelmatig na of nog volgens de afgesproken werkwijze wordt gewerkt. Hierom is de borging als voldoende beoordeeld. De verantwoording aan belanghebbenden vindt plaats door het opstellen van een jaarverslag, het uitbrengen van nieuwsbrieven en het informeren van ouders tijdens ouderavonden. Het bevoegd gezag wordt daarnaast tijdens voortgangsoverleggen geïnformeerd.

Tot slot is de inspectie van oordeel dat de school in voldoende mate zorg draagt voor de kwaliteit van het onderwijs in burgerschap en sociale integratie.

3 CONCLUSIE

Kwaliteit

De inspectie concludeert dat de kwaliteit van het onderwijs op Basisschool De Boomgaard op de onderzochte onderdelen voor het merendeel van de indicatoren op orde is. De opbrengsten zijn van voldoende niveau, de manier waarop de leraren de leerlingen volgen en de resultaten analyseren is zelfs van goede kwaliteit. Er zijn ook twee verbeterpunten voor de school namelijk: de afstemming van de instructie en het bepalen van de aard van de zorg met behulp van de verzamelde gegevens.

Het reeds aan de school toegekende basisarrangement wordt gehandhaafd. De bevindingen zullen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse, waarbij opnieuw de vraag aan de orde is of het toezichtarrangement eventueel moet worden aangepast.

Naleving

De inspectie concludeert tevens dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

BIJLAGE 1 OORDELEN

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2012. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2012 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.2*	De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.5	De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.					•

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.1*	Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			•	
2.2*	De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			•	

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.4*	De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.			•	
2.6	De school heeft een aanbod gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.			•	

Tijd		1	2	3	4
3.1	De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			•	

Schoolklimaat		1	2	3	4
4.4	De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid op de school voordoen.			•	
4.5	De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen van incidenten in en om de school.			•	
4.6	De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op de afhandeling van incidenten in en om de school.			•	

Didactisch handelen		1	2	3	4
5.1*	De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2*	De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			•	
5.3*	De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	

Afstemming		1	2	3	4
6.1	De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.2	De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		•		
6.3	De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.4	De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	

Begeleiding		1	2	3	4
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	

Begeleiding		1	2	3	4
7.2	De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.				•

Zorg		1	2	3	4
8.1	De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			•	
8.2	Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.		•		
8.3*	De school voert de zorg planmatig uit.			•	
8.4	De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			•	

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			•	
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			•	
9.6	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	
9.7	De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit van de samenleving.			•	

Wet- en regelgeving		Ja	Nee
NT1A	De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	•	
NT1B	In de schoolgids is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen (art. 13 WPO).	•	
NT4A	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	•	
NT4B	Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	•	